

Saltdal kommune

VEDLEGG
ORIENTERINGER

FOLKEHELSE 1-14

Vår ref
2009/1400

Saksbehandler
Solveig Annie Strøm, tlf.: 756 82 007

Dato
1.1.2015

STORJORD 15-40

Handlingsplan for folkehelse 2015

MÅL: Bedre folkehelsen til befolkningen på 4691 innbyggere i Saltdal kommune. Skal omtale ressurser, finansiering, ansvarsfordeling og fremdriftsplan.

KOSTNADER: Mer penger brukt til forebygging gir mindre behov for behandling senere i livet. Finansiering og ressurser må gjennomgås når tiltakene tas opp på hver enkelt virksomhet i kommunen og i kommunens budsjettarbeid. En fremdriftsplan for tiltakene må gjennomgås i hver enkelt enhet. Det forventes samarbeid på tvers av virksomhetene for å nå målene.

TILTAK	ANSVARLIG OG SAMARBEIDSPARTNERE	NÅR	KOMMENTARER
1. Kompetanseheving om folkehelse og forankring innenfor kommunens organisasjonsutviklingsplaner slik at folkehelsearbeidet blir implementert i alle etater, tverretatlig og tverrfaglig samarbeid.	Rådmann Kommunalledere Folkehelsekoordinator Arbeidsgruppe	2015	Folkehelsekonferanse og samarbeid i Salten årlig. Hjemmeside oppdateres. Folkehelseuke mars 2015. Levekårsutvalg og formannskap orienteres årlig. Rådmann og 3 kommunalledere informeres 1 gang per måned.
2. Oversiktsarbeidet skal organiseres og oversiktsdokumentet skal brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med andre planer, strategier og tiltak.	Kommuneoverlege Rådmann Folkehelsekoordinator	2015	Innen 2015 skal vi ha en oppdatert skriftlig oversikt over helsetilstand og positive og negative påvirkningsfaktorer for helse. Helse i alle vedtak.
FYSISK AKTIVITET			
3. Frisklivssentral ved Saltdal Helsesenter - trening - sunt kosthold - røykesluttkurs Eldre -forebygge fall -bedre livskvalitet	Leder for HEFA Frisklivskoordinator Friskliv Frivillighetssentral Folkehelsekoordinator Pleie og omsorg, Siv og Randi Ergoterapeut	Årlig	Oppdatere program og informasjon jevnlig. Åpen hall og svømmehall. Eldre kan forebygge plager med regelmessig fysisk aktivitet og sunn livsstil.

-sosialt samvær	Helsefremmende team Frivillige		
4. Lage plan for bonære turstier, turveier, sykkelveier, turløyper og andre nærmiljøanlegg.	PLUT Kultur Folkehelsekoordinator	2015	Innen 2016 skal kommunen ha realisert 2 av de planlagte tiltak.
5. Lysløype og hoppbakke Rognan. -begge løypene brukes som helårsløype.	Rognan Idrettslag, skigruppa Skolene	2015	Turløypa er egnet for friluftslivundervisning. Flere er opplært på drift av tråkkemaskinen. Løypa vedlikeholdes av frivillige. Mange bruker trappene i hoppbakken som trening.
Lysløype Røkland	IL Vinger		Det pågår lyssetting.
6. Trimkasser, gapahuker og turmål.	Kultur Folkehelsekoordinator Utmarkskonsulent Frivillige Randi Tårneby Frivillighetssentral	Årlig	Enkle kart til turmålene planlegges. Merking av turløyper er planlagt, men grunneiernes tillatelse mangler. Bedriftstrimkasser. Barnehagekasser. Antall besøk er rundt 20 000. Brosjyrer lages.
7. Treningsstur/sosialt samvær i Lyspunktet en gang per uke. Elvelangs	Frivillighetssentralen, Saltdal Kommune og Mental helse. 30 % stilling.	Årlig	Trimtur på fredag kl. 11 ved aktivitetshuset. Årlig markering av mental helse dag. Elvelangs arrangeres på høsten.
8. Ønsker i nærmiljøet: - Ungdom ønsker motorcrossbane i Rognanområdet. - Freesbeegolf på øyra	Kultur PLUT Frivillige foreninger	2015	Det finnes paintballbane i øvre Saltdal. Motorcross: Avslag på leie av området ved Fiskvågmoen. Alternativ 2 er mellom Nexans og Øyra.
9. Psykisk utviklingshemmede - sunnere livsstil - polarleker - polartreff	Pleie- og omsorg	2015	Prosjekt om trening og sunt kosthold for å forebygge overvekt.
10. Åpne haller og svømmehall	Kultur Skole	2015	Det er et ønske fra brukerne, mest barn og unge, at haller er åpne i ferier- høstferie,

			juleferie, vinterferie, påske og deler av sommerferie. Vedlikeholdsarbeid pågår noen ganger i feriene.
11. Trafikksikre gang og sykkelveier til skole, barnehage og arbeidsplasser	PLUT Trafikksikkerhetsutvalg	Årlig	Eget budsjett på 200 000 i egenandel i 2015.
SOSIALT SAMVÆR/PSYKISK HELSE			
12. Møteplasser for ungdom mellom 13-19 år. Mange slutter med organisert idrett. Ungdommen trenger sosiale møteplasser med voksne tilgjengelig.	Kultur HEFA	Årlig	Barne- og ungdomsklubb er Åpent 1-2 ganger i uka under Rognan Barnehage. Alpinturer, Tærnaby, Vestvatn. Ferieklubb- de med spesielle behov prioriteres.
13. Gratis frokost rus-/psykiatri	Knaggen	Årlig	Årlig søknad/Unni Mona
14. Tur-ut	Knaggen	Årlig	Årlig søknad/Unni Mona
15. Foreldrekompetanse Foreldrene trenger støtte og veiledning i å takle foreldrerollen, sette grenser og gi barna mestringsfølelse.	HEFA Helsestasjonen Barnehagene Tiltaksteam hver 14.dag TIF- Tidlig innsats forebyggende team Barn som pårørende arbeidsgruppe Vårres fremtid, vårres unga arbeidsgruppe ICDP- Foreldreveiledningsprogram	Årlig	Foreldrenes kompetanse om helsefremmende livsstil økes gjennom måltettet arbeid fra helsetjenesten og økt samarbeid mellom skole og hjem og barnehage og hjem. Foreldrestøttekoodinator Therese Madsen. 2 PMTO- terapeuter. Barn og unge med psykiske vansker, som faller utenfor eller har spesielle behov trenger ekstra oppfølging.
16. Inkludering av innvandrere	Flyktningekontoret, 3 ansatte Helsesøster for flyktninger Kultur Friskliv Hero Mottak Rognan barnehage Trollskogen Barnehage. Flyktingeteam Skolene	2015	Alle grupper av innvandrere skal gis et tilpasset tilbud om sosial deltagelse og medvirkning, og et tilpasset tilbud om gruppebasert fysisk aktivitet. Vi har 70 fastboende og

			230 på Mottaket. Barn av flyktninger integreres i barnehage og skole. Voksne fastboende er med på Stamina, TV aksjonen, 4 dager på skole og 1 dag i praksis i uka.
BARNEHAGER			
17. Arbeide for å få 6 helsefremmende barnehager - økt fysisk aktivitet - sunn kost - naturopplevelse - satsing på psykisk helse - medvirkning - evaluering - helsefremmende undervisning	Salten Friluftsråd RKK enhetsleder barnehager 2 private barnehager HMTS	2015	Innen 2016 skal vi ha utviklet helsefremmende barnehager etter anbefalt kriterier. Økt satsing på psykisk helse. Ønsker transport til fiskeplasser. God nok barnehagedekning etter foresattes behov. Byggene må tilfredsstillе dagens HMS krav.
SKOLER			
18. Arbeide for å få 4 helsefremmende skoler - mer fysisk aktivitet - sunt kosthold - god psykisk helse - økt naturopplevelse - mindre rus/røyk/snus - medvirkning - evaluering - helsefremmende undervisning.	Rektorene Lærere Skolefaglig koordinator FAU og SU Saltdal Videregående skole HMTS Helsestasjonen	2015	Innen 2016 skal vi ha utviklet helsefremmende skoler etter anbefalt kriterier. Sunne elevdrevne kantiner PALA TIBIR PMTO terapeuter Det er 30 % dropout fra videregående skole. Byggene må tilfredsstillе dagens HMS krav om et godt arbeidsklima innvendig. Retningslinjer/veiledning for mobilbruk, databruk og mobbing. Åpen dør hos helsesøster.
19. Ballbinge mellom videregående skole og mottak	Saltdal Videregående skole Kultur	2015	Status: Ballbingen mangler mål og lys.
20. Fysisk aktivitet/sosiale møteplasser i skolegården og nærmiljøet rundt skolen. Kan	Rognan u-skole Rognan barneskole Røkland skole	2015	Skiløyper. Isflater tilgjengelig på hver skole fra januar.

også brukes når skolen er stengt.	PLUT Folkehelsekoordinator Kulturetaten Frivillighetsentralen		Trygge akebakker. Sykle og gå til skolen Mer aktivitet i skolegården- søknad sendes fra hver skole. Sykkelløyper og fotballbaner.
ANNET			
21. Helsefremmende arbeidsplasser.	Hemis Folkehelsekoordinator Ledere på arbeidsplassene	Årlig	Det må arbeides systematisk og jevnlig med HMS. HMS kurs gjennomført nov. og des. 2014. Følges opp som helsefremmende arbeidsplasser.
22. Trim for utsatte grupper i arbeidslivet - forebygge livsstilsykdommer - svømming for ansatte	Arbeidsplassene	2015	Svømming for ansatte i Saltdal kommune. Flere bedrifter gir prisavslag til ansatte ved Stamina HOT. Rognan Barnehage har et tilrettelagt trimtilbud.
23. Boligsosial handlingsplan - alle trenger en plass å bo etter alder, livssituasjon og egen økonomi	Rådmann Styringsgruppe og tverrfaglig arbeidsgruppe	2015	Utjevning av sosiale forskjeller. Arbeidet pågår. Budsjett: Kr 200 000,-
24. Utstyrssentral - utjevne sosiale forskjeller - ikke alle har råd til å kjøpe utstyr - mer friluftsliv og fysisk aktivitet	Kultur Folkehelsekoordinator Biblioteket	2015	Er politisk vedtatt og forankret under kultur. Vi har fått kr 260 000 og har søkt om mer.

6

Bruk av midler tildelt fra Fylkeskommunen 2015:

Ansvar	Sum budsjett	Regnskap og rapportering
Barnehager: uteaktiviteter, foreldresamarbeid/sunn livsstil, mestring	40 000	
Skoler: elever, mobbing, aktiv skolegård, mestring	40 000	
Foreldrestøtte	20 000	
Flyktninger og ungdom, integrering/fys. aktivitet, frisbeebane på Øyra,	30 000	
Trimkasser, utskifting til bedre orienteringspostkasser til toppturene, turorientering, merking	25 000	
Prosjekter, åpne haller i ferier	20 000	
Folkehelsekoordinator	100 000	
Sum	275 000	

Saltdal kommune

7

Dato: 29.4.15

Regnskap for bruk av midler fra Fylkeskommunen 2014:

Kommunens tiltaksplan: 175 000

Ansvar	Budsjett	Regnskap og rapport
Helsefremmende skoler	65 000	Rognan barneskole 17 367,- Rognan ungdomsskole 22 620,- Røkland skole 23 049,-
Helsefremmende barnehager, lys, toddler prosjekt Engan Gårdsbarnehage	55 000	Saltnes barnehage lys 18 950,- Barnehagene bærbusser 15 000,- Engan Gårdsbarnehage 20 375,-
Trimkasseutskifting	25 000	Toppturkasser og vardefester 25 400,- Bøker/dekkplast til trimkassene 1 095,-
Turløyper, merking, telltur, skiltplanlegging	5000,-	Telltur er i gang, skilt er innkjøpt og plan laget. Nygård Velforening sporløypelager 4313,-
Boligsosial handlingsplan	Egne midler	Styringsgruppe og arbeidsgruppe er igangsatt.
Utstyrssentralplanlegging, kanoplassering	Egne midler	8 kanoer og henger er innkjøpt. Området er planert og ryddet. Rommet er ryddet. Opphengskroker og hyller er på plass. Utstyrssentral er i gang i 2015.
Ballbingeplanlegging/oppsett, integrering flyktninger, ungdom	Egne midler	Arbeidet er i gang.
Helsestasjon og rus/psykiatri sammen- mobbing, forebygge dropout, psykisk helse til barn/unge- tidlig innsats	25 000	Helsestasjon 9 057,-
sum	175 000	157 226,-

8

Samarbeidsavtalens generelle del: 100 000,-		
Folkehelsekoordinator 50 % stilling	100 000	Følger opp samarbeidsavtalens generelle del i samarbeid med rådmann og kommunalledere: - Møter og nettverk - Organisering og samarbeid - Utvikling - Oversikt over helsetilstand - Rapportering - Strategier, mål og tiltak - Fremmer attraktive bo- og nærmiljø - Helsefremmende arbeidsplass, skole og barnehage - medvirkning
Sum	275 000	257 226

Solveig Annie Strøm
Folkehelsekoordinator

Saltdal kommune
Administrasjonskontor

9

Nordland Fylkeskommune
Kjell Hjelle

Deres ref:

Vår ref
2009/1611

Saksbehandler
Solveig Annie Strøm, tlf.: 756 82 007

Dato
29.04.2015

Rapport om brukte midler i 2014 til Folkehelsearbeid

Saltdal kommune har mottatt kr. 100 000,- for generell del i samarbeidsavtalen. Disse midlene har gått til lønn, kurs og reise/opphold til Folkehelsekoordinator. Pengene er brukt i samsvar med avtalen og handlingsplanen. Folkehelsekoordinatoren har 50 % stilling. Det arbeides med å bedre samarbeidet mellom Folkehelsekoordinator, administrasjonen og politikerne.

Vi har mottatt kr. 175 000,- for kommunespesifikk del. Disse midlene er brukt for å nå målene i handlingsplanen for folkehelse:

1. Helsestasjonen sum kr 9 057,- for å styrke samarbeidet mellom foreldrene, barna, barnehage, skole, helsestasjon/barnevern og rus/psykiatritjenesten.
-Psykisk førstehjelp 3350,-
-Mestringskassen 1707,-
-Skilsmissegrupper 4000,-
2. Røklund skole kr. 23 049,- uten mva. for å fremme mer fysisk aktivitet i skolegården, ute i lekeområder ved skolen og inne i gymsal.
3. Rognan barneskole kr. 17 367,- uten mva. for å fremme mer fysisk aktivitet ute på vinteren og sommeren.
4. Rognan Ungdomsskole kr. 22 620,- uten mva. for å fremme mer fysisk aktivitet.
5. Saltnes Barnehage kr. 18 950,- uten mva. for å fremme mer fysisk aktivitet på vinteren. De har satt opp lyspunkt for å kunne være mer ute i akebakke og lekeområdet i mørketiden.
6. Barnehagene kr 15 000,- med mva. for å sette fokus på frukttrær og høsting av naturens gleder. De har et prosjekt med å plante busker og frukttrær, følge disse opp og høste av de til høsten. Dette resulterer i mer aktivitet ute og trivsel i barnehagene.
7. Trimkassebøker kr 1 095,- for å sette i gang årets aksjon med trimkassejakt.
8. Trimkasser kr. 25 400,- for å skifte ut topturkassene.
9. Nygård velforening kr. 4313,- for innkjøp av skiløypesporsetter. De kjører opp skiløyper i et flatt terreng langs sykkelstien. Dette er et lavterskeltilbud og nært lokalbefolkningen.
10. Engan Gårdsbarnehage kr. 20 375,- for innkjøp av lavvo og reinskinn til de minste barna mellom 0-3 år. De har et uteprosjekt der de ønsker at de minste barna kan leke, sove og spise ute i naturen.

Postadresse
Kirkegt. 23, 8250 Rognan

Besøksadresse
Rådhuset, 8250 Rognan

Telefon
75 68 20 00

E-post: postmottak@saltdal.kommune.no
Bankkto: 4628.07.00495
1503.47.15200

www.saltdal.kommune.no
Bankkto-skatt: 6345.06.18405

Org.nr
972 417734

10

Sum brukte midler fra 2014 er : 157 226,-. De ubrukte midlene kr. 17 774,- overføres til bruk i 2015. Helsestasjonen har planer om å bruke kr 12 000,- til kognitiv adferdsterapi og kr 2943,- til kurs/reise ICDP i 2015. De klarte ikke bruke opp midlene i år.

Jeg vedlegger handlingsplan for folkehelse der det er satt opp et enkelt budsjett. I tillegg opplyses det om at vi har kartlagt folkehelseutfordringene i 2014 og laget en langtidsplan for folkehelsen. Vi har også en plan for 2015 med budsjett for å styrke folkehelsearbeidet. Planene er politisk vedtatt og administrativt forankret.

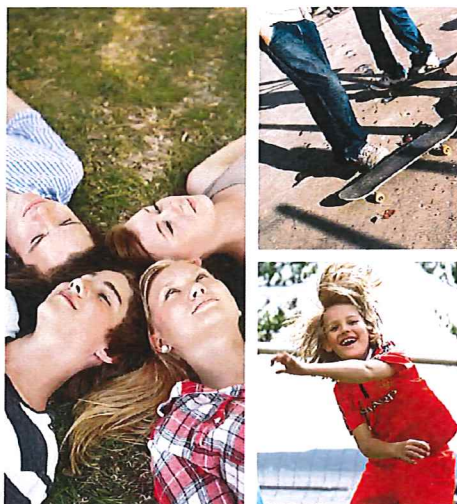
I tillegg bruker vi midler til drift av frisklivssentralen og 2 Frisklivsskoordinatorer. På alle enheter er det fokus på forebygging og folkehelse. Flere plasser i budsjettet til vår kommune har vi lønn og drift av gode tiltak, blant annet familierådgivning, helsesøstre, barnevern, rus/psykiatritjeneste, omsorgstjeneste og drift av uteområder, lekeplasser, sykkelsti, gangveier ol.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Larsen
Rådmann

Solveig Annie Strøm
Folkehelsekoordinator

Saltdal

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode per oktober 2014.

Nye indikatorer i 2015:

- Utdanningsforskjeller i forventet levealder
- Utvidet indikator på drikkevann
- Laveste mestringsnivå i regning
- Overvekt blant kvinner
- Antibiotikabruk

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helsestatistikk
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommnehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: National Health Observatories, Storbritannia
Foto: Colourbox og Scanpix
Bokmål
Batch 1303151207.1503151945.1303151207.1503151944.16/03/2015
8:34

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Temaområdene er valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønns sammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene ikke entydig forskjellig fra landsnivået.

Levekår

- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.

Miljø

- Andelen personer som får vann fra vannverk som både har tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsleveranse ser ut til å være lavere enn landsnivået. Statistikken gjelder den delen av befolkningen som får vann fra rapportpliktige vannverk. Når man vurderer kommunens drikkevannsforsyning, må det tas hensyn til hvor stor del av befolkningen som er tilknyttet slike vannverk, se indikatornummer 12, forsyningsgrad.

Skole

- Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet. Les mer om frafall på midtsidene.
- Andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i regning er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.

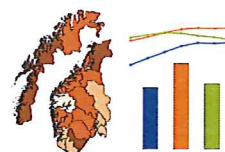
Levevaner

- På kommunenivå finnes det lite statistikk på levevaner som kosthold, fysisk aktivitet, bruk av tobakk, alkohol og rusmidler. I folkehelseprofilen finnes data på røykevaner og overvekt blant kvinner ved svangerskapets begynnelse. Dette kan si noe om levevaner i hele kommunens befolkning. Indikatorene under temaområdet helse og sykdom kan også indirekte gi informasjon om levevaner i befolkningen. Se Norgeshelsa statistikkbank for levevanestatistikk på fylkesnivå.

Helse og sykdom

- Forventet levealder for kvinner er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet. Forventet levealder beregnes ut ifra dødelighetsrater de siste 15 årene.
- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på sosiale helseforskjeller i kommunen målt som forskjell i forventet levealder mellom utdanningsgrupper.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser i alderen 15-29 år er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt. Les om psykisk helse blant barn og unge på midtsidene.
- Andel som legges inn på sykehus med hjerte- og karsykdom er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Denne indikatoren bør vurderes i sammenheng med andre indikatorer på hjerte- og karsykdom.

For flere indikatorer og mer detaljert statistikk se
Kommnehelsa statistikkbank,
khs.fhi.no

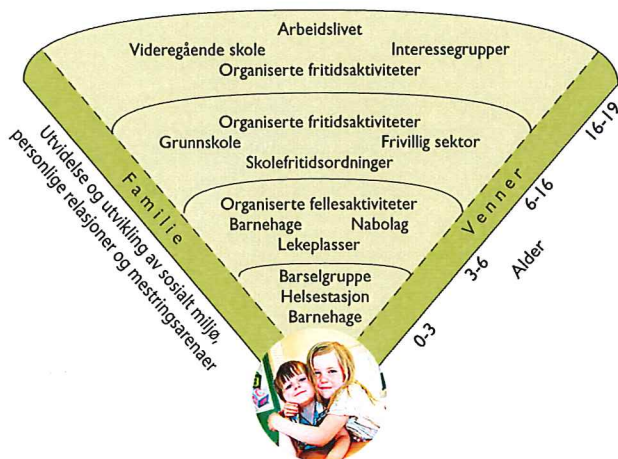
Tilrettelegging for god psykisk helse blant barn og unge

Å føle seg trygg, oppleve tilhørighet og det å trives i oppvekstmiljøet og lokalsamfunnet er grunnleggende betingelser for god psykisk helse gjennom hele livsløpet. Kommunens arbeid legger premissene for utviklingen av gode lokalsamfunn og kan dermed påvirke barn og unges psykiske helse.

Familie og nære venner er viktige personer for barn og unge i alle aldre. I løpet av oppveksten blir personer og relasjoner utenfor familien viktige. Kommunen har virkemidler til å skape gode rammer for barn og unge når de utvider sine sosiale omgivelser.

Lokalsamfunnet, kommunen og fylkeskommunen har betydelig innflytelse over mange arenaer der barn og unge ferdes. Det helsefremmende og forebyggende arbeidet vil bli best dersom kommunen ser tiltak i et utviklingsperspektiv, og der ulike aktører trekker i samme retning, se figur 1.

Figur 1: Arenaer for helsefremmende og forebyggende arbeid for psykisk helse på ulike alderstrinn (Øverland, 2014).

0–3 år: Helsestasjonen og barnehagen er viktige arenaer for det helsefremmende og forebyggende arbeidet. I tillegg er mange barn og foreldre en del av uorganiserte nettverk.

3–6 år: Barnehagen og uorganiserte arenaer for lek og aktivitet som nabolag og lekeplasser er viktig. Mange barn begynner også med organiserte fritidsaktiviteter.

6–16 år: Barna utvider omgangskretsen sin, og det blir mer vanlig å delta i organiserte fritidsaktiviteter. Barn tilbringer mye tid både på skolen og i skolefritidsordningen (SFO). I tillegg spiller skolehelsetjenesten og den pedagogisk-psykologiske tjenesten en viktig rolle i det forebyggende arbeidet.

16–19 år: De fleste går i videregående skole. I tillegg utvikler mange et selvstendig forhold til organiserte og uorganiserte aktiviteter. Noen unge får også kontakt med arbeidslivet i denne perioden.

Nabolag og fritidsaktiviteter

Å vokse opp i nabolag og lokalsamfunn preget av fellesskap, sosial samhandling og organisasjonsaktivitet fremmer psykisk helse blant barn og unge. Tilhørighet til nabolaget kan være særlig viktig for sårbare grupper som kan ha mindre nettverk, slik som flyktninger, innvandrere, aleneforeldre og de som står utenfor viktige sosiale arenaer som skole og arbeidsliv.

Kommunen kan legge til rette for sosiale møteplasser, lekeplasser og «grønne områder» i nærheten av der folk bor, og slik bidra til gode nabolag og et godt oppvekstmiljø. Utbedring av boliger og boligstrøk kan øke stabiliteten og trivselen i nabolaget, noe som bidrar til å trekke lokalsamfunn i en helsefremmende retning.

Å delta i organiserte fritidsaktiviteter som idrettslag, musikkorps og andre frivillige organisasjoner kan ha positiv virkning på barns utvikling og psykiske helse. Aktivitetene gir mulighet for at barn og unge kan samhandle med støttende voksne, etablere vennskap med jevnaldrende, gjøre en innsats mot felles mål og få mestringsopplevelser.

Tidlig innsats i barnehage og helsestasjon

I dag går 97 prosent av 3–5-åringene i barnehage. Barnehagen har gunstig effekt på barns språklige og sosiale utvikling. Særlig for barn fra familier med lav sosioøkonomisk status og innvandrerbakgrunn har barnehagen stor betydning. Barnehagen kan derfor være en viktig arena for utjevning av sosiale helseforskjeller. Kvaliteten i barnehagen er vesentlig, og følgende er viktig for kvaliteten:

- Relasjonen mellom voksen og barn
- Innholdet i det pedagogiske tilbudet
- Utdanningsnivået blant personalet
- Antall barn per voksen
- Stabilitet i personalet

Barnehager og helsestasjoner kan fange opp og hjelpe barn som viser tegn til ulike psykiske plager, språk- eller atferdsproblemer. Å sette inn hjelpetiltak tidlig gir bedre mulighet for å unngå senere psykiske vansker og uheldig utvikling. Barnehager og helsestasjoner er også viktige for å veilede foreldre og eventuelt henvise familien videre.

Barselgrupper kan gi nybakte mødre et nettverk som har betydning for både henne selv og barnet i en viktig livsfase.

Helsemyndighetene anbefaler at kommunene samordner tjenester som er rettet mot barn og unge. Modellen «Familiens hus» er én måte å organisere en helhetlig familietjeneste på. Tjenester som ofte inngår i «Familiens hus» er skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom, barnevernstjenesten og den pedagogisk-psykologiske tjenesten.

Psykisk helse – ikke bare plager og lidelser.

Begrepet psykisk helse omfatter også det helsefremmende perspektivet som følelsen av å trives og kapasitet til å mestre livets utfordringer.

Les mer om psykisk helse på www.fhi.no/tema/psykisk-helse

Skolen som arena for faglig og sosial utvikling

Trivsel på skolen er en av flere faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og trivsel er viktig for å kunne mestre utfordringer i skolehverdagen. Opplevelse av mestring styrker barns selvtillit og psykiske helse.

Figur 2 viser andelen 10.-klassinger som oppgir at de trives godt eller svært godt på skolen. Tallene blir vist både for kommune, fylke og landet som helhet.

Et belastende eller stressende skolemiljø vil øke risikoen for psykiske helseproblemer. Mobbing, faglige vansker, negative forhold til lærere og manglende støtte fra elever og voksne gir økt risiko for skolefravær og psykiske helseplager.

Figur 3 viser andel 10.-klassinger som oppgir at de føler seg mobbet på skolen. Tallene blir vist både for kommune, fylke og landet som helhet. Tallene for trivsel og mobbing kan skjule stor variasjon mellom ulike skoler i kommunen og dette må tas med i vurderingen av tallene.

Skolen kan bidra til å fremme elevenes psykiske helse gjennom å bygge opp et støttende sosialt miljø og fange opp elever med faglige vansker tidlig. Samarbeid med foreldre er også viktig. I tillegg finnes det ulike skoleprogrammer som har vist gode resultater, blant annet gjennom å øke elevenes kunnskap om psykisk helse, heve den sosiale mestringsfølelsen, styrke de sosiale ferdighetene og forebygge mobbing.

Frafall i videregående skole

Frafall i videregående skole er et omfattende problem i hele landet. Figur 4 viser kommunens utfordring med frafall i videregående skole sammenliknet med fylket og landet. Kommuneverdien kan skjule sosiale forskjeller mellom ulike grupper. Blant elever fra familier med lavt utdanningsnivå, er andelen som faller fra høyere sammenliknet med elever fra familier med høyt utdanningsnivå. Frafall i videregående skole reduserer mulighetene i arbeidsmarkedet og øker risikoen for uføretrygd og dårligere levekår og helse.

Både norsk og internasjonal forskning viser sammenheng mellom psykisk helse og frafall i videregående skole. Spesielt kan atferdsvansker i barndommen føre til dårligere skoleprestasjoner som igjen fører til økt risiko for frafall. Tiltak som styrker barn og unge som sliter med faglige og sosiale vansker vil være effektive i forebygging av frafall. Det forebyggende arbeidet bør starte tidlig og omfatte alle faser i utdanningsløpet.

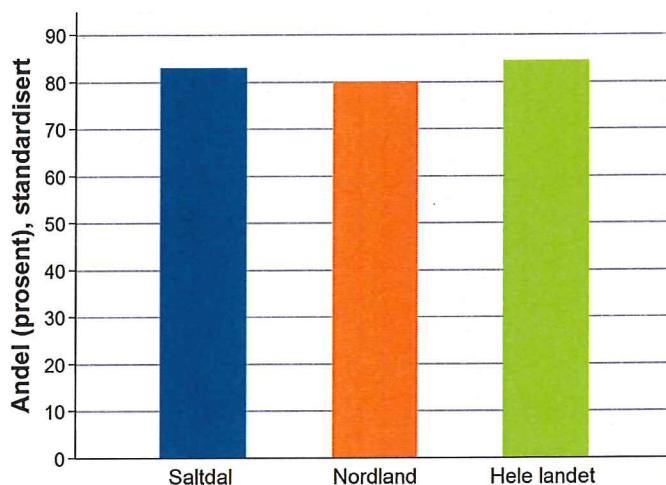
Aktuelle tiltak i kommunen er å satse på barnehager som bidrar til å styrke språk og sosiale ferdigheter. Videre er det viktig at skolen satser på god språkopplæring for alle, og med spesielle tiltak for elever som har lesevansker og andre læringsvansker. Også tiltak som styrker det sosiale miljøet på skolen kan forebygge frafall.

Frafallet i videregående skole er størst blant elever på yrkesfagene. Blant elever som står i fare for å falle fra har fleksible opplæringsløp og mer praksis for dem som strever med teoretiske fag, tett oppfølging og veiledning og samarbeid mellom skole og arbeidsliv, vist gode resultater.

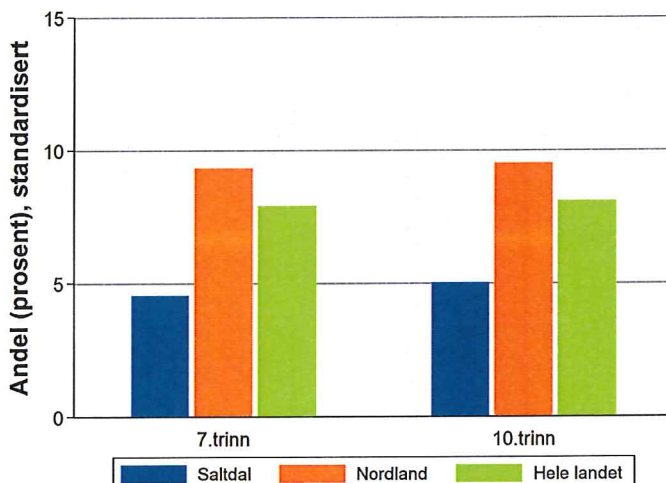
I arbeidet med frafall er det behov for helhetlig og langsiktig satsing med utstrakt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner.

Finn en utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelseprofiler

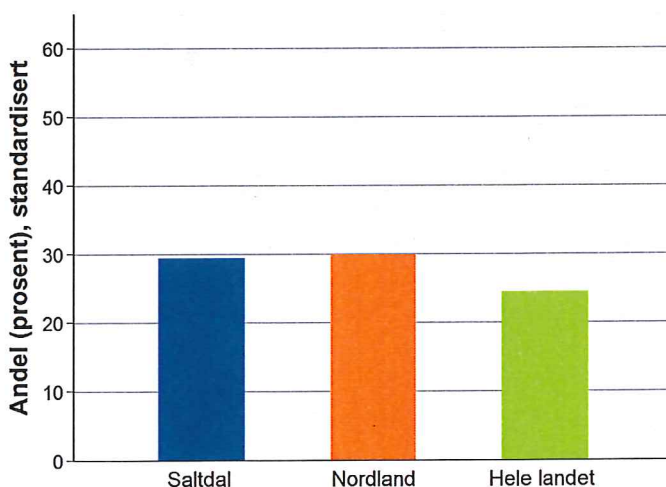
Figur 2. Andel 10. klassinger som trives svært godt eller godt på skolen (Elevundersøkelsen, 2008/09-2013/14).

Figur 3. Andel 7. og 10. klassinger som oppgir at de mobbes på skolen (Elevundersøkelsen, 2008/09-2013/14).

Figur 4. Andel som har sluttet på/ ikke bestått videregående skole, status fem år etter påbegynt opplæring (2011-2013).

Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. I figuren og i tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulike alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering finnes i KommuneHelsa statistikkbank, khs.fhi.no. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Grønn verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet
- Rød verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger dårligere an enn landet som helhet
- Gul verdi forteller at vi ikke med sikkerhet kan si om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket

Halvsirkler: Kommuneverdier som er mer enn dobbelt så høye som landsverdien eller mindre enn halvparten av landsverdien, vises som en halvsirkel i figurens ytterkant. En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet, likevel kan det innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i KommuneHelsa statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/folkehelseprofiler og se KommuneHelsa statistikkbank, khs.fhi.no.

Tema		Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Saltdal	
Befolkning	1	Befolkningsvekst	-1,2	0,53	1,1	prosent		
	2	Befolkning under 18 år	19	21	22	prosent		
	3	Befolkning over 80 år	5,2	5	4,3	prosent		
	4	Personer som bor alene, 45 år +	24	26	26	prosent		
Levekår	5	Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	78	78	83	prosent		
	6	Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	12	9,1	10	prosent		
	7	Inntektsulikhet, P90/P10	2,3	2,4	2,7	-		
	8	Arbeidsledige, 15-29 år	3,1	2,9	2,3	prosent		
Miljø	9	Uføretrygd, 18-44 år	4,7	3	2,5	prosent (a,k*)		
	10	Barn av enslige forsørgere	18	18	15	prosent		
	11	God drikkevannsforsyning	84	58	89	prosent		
	12	Forsyningsgrad, drikkevann	94	91	89	prosent		
Skole	13	Personskader, behandlet i sykehus	13	13	13	per 1000 (a,k*)		
	14	Trives på skolen, 10. klasse	83	80	85	prosent (k*)		
	15	Mobbes på skolen, 10. klasse	5	9,5	8,1	prosent (k*)		
	16	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	26	29	25	prosent (k*)		
Levevaner	17	Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	27	36	27	prosent (k*)		
	18	Frafall i videregående skole	29	30	24	prosent (k*)		
	19	Røyking, kvinner	18	17	14	prosent (a*)		
	20	Overvekt, kvinner	-	44	35	prosent		
Helse og sykdom	21	Forventet levealder, menn	76,1	77,6	77,9	år		
	22	Forventet levealder, kvinner	81,7	82,5	82,6	år		
	23	Utdanningsforskjell i forventet levealder	-	3,9	4,8	år		
	24	Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 0-74 år	157	140	139	per 1000 (a,k*)		
	25	Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 15-29 år	169	147	137	per 1000 (a,k*)		
	26	Psykiske lidelser, legemiddelbrukere	123	127	131	per 1000 (a,k*)		
	27	Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	288	288	258	per 1000 (a,k*)		
	28	Hjerte- og karsykdom, primærh.tj.	111	104	105	per 1000 (a,k*)		
	29	Hjerte- og karsykdom, beh. i sykehus	18	18	18	per 1000 (a,k*)		
	30	Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	37	32	34	per 1000 (a,k*)		
	31	Lungekreft, nye tilfeller	44	55	55	per 100 000 (a,k*)		
	32	Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	88	78	78	per 100 000 (a,k*)		
	33	Antibiotika, legemiddelbrukere	212	214	238	per 1000 (a,k*)		
	34	Vaksinasjonsdekning, MMR, 9-åringer	98,8	95,0	94,5	prosent		

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2013. 2. 2014. 3. 2014. 4. 2014, i prosent av befolkningen. 5. 2013, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 6. 2012, barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median. 7. 2012, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 8. 2013, i prosent av befolkningen. 9. 2011-2013, mottakere av varig uførepensjon. 10. 2011-2013, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. Året 2012 er ekskl. 11. 2013, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli (der minst 12 prøver er analysert) og stabil drikkevannsløyper. Omfatter rapportpliktige vannverk. 12. 2013, befolkning tilknyttet rapportpliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 13. 2011-2013. 14/15. Skoleåret 2008/09-2013/14, skoleåret 2012/13 finnes ikke i statistikken pga. endring i tidspunkt for innsamling. 16/17. Skoleåret 2011/12-2013/14. 18. 2011-2013. 19. 2004-2013, ekskl. årene 2006-2007 pga. teknisk feil ved innrapportering. Fødsende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 20. 2011-2013, KMI over 25 kg/m² (basert på selvrapportert høyde og vekt før svangerskapet). Tall fra sykehus med lav rapportering er ekskludert. 21/22. 1999-2013, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 23. 1998-2012, vurdert etter forskjellen i forventet levealder mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 24. 2011-2013, brukere av fastlege og legevakt. 25. 2011-2013, brukere av fastlege og legevakt. 26. 2011-2013, 0-74 år, legemidler mot psykiske lidelser, inkl. sovemidler. 27. 2011-2013, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 28. 2011-2013, 0-74 år, sykdom knyttet til hjerte- og karsystemet, brukere av fastlege og legevakt. 29. 2011-2013. 30. 2011-2013, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner. 31. 2003-2012. 32. 2003-2012. 33. 2011-2013, 0-74 år. 34. 2009-2013, vaksine mot meslinger, kuma og røde hunder. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Utdanningsdirektoratet, Norsk pasientregister, Medisinsk fødselsregister (MFR), Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen som eies av Helsedirektoratet), Kreftregisteret, Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSAK), Vannverksregisteret og Reseptregisteret. For mer informasjon, se khs.fhi.no

15

Saltdal kommune
v/ ordføreren
Kirkegata 23
8250 Rognan

Gjelder eiendom

1840/73/1/0

Tomt

Kunde

16.04.2015

Vår ref.
(Bes oppgitt ved svar)
15/3081 –4

Deres ref.

Vår saksbehandler
Harald Rundhaug, 907 48 885
hru@statskog.no

Rapport fra Forprosjekt "Storjord - Norges beste Stoppested"

Vedlagt oversendes 4 eksemplarer at den endelige rapporten.

Med hilsen

Harald Rundhaug

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0

16

STORJORD

NORGES BESTE STOPPESTED

FORPROSJEKT

2014

Saltdal kommune

Saltdal Turistsenter AS

Statens vegvesen

Storjord hotell AS

Polarsirkelen samesløyd

April 2015

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	1
1. INNLEDNING	2
2. BAKGRUNN	2
3. MANDAT	2
4. SAMMENSETNING AV STYRINGSGRUPPE OG ARBEIDSGRUPPE.....	3
5. NÆRINGSAKTØRENE PÅ STORJORD.....	5
6. FOKUSOMRÅDER	7
7. RESULTATER.....	8
7.1. Overnattingskapasitet	8
7.2. Bolig/fritidsbolig	8
7.3. Truckstopp	9
7.4. Camping	9
7.5. Samisk kunst & kultur	10
7.6. Universell utforming	11
7.7. Uteområdene – tilrettelegging	13
7.8. Ladestasjon for El-bil.....	16
7.9. Samarbeid – nettverk	16
7.10. Markedsføring – servicedesign	17
7.11. Skilting langs E6	17
7.12. Aktiviteter – opplevelser.....	18
7.12.1. Guiding.....	18
7.12.2. Informasjon.....	18
7.12.3. Sykkel	18
7.13. Turistinformasjon.....	19
7.14. Kollektivtilbud	19
7.15. Andre prosjekt på Storjord	20
7.15.1. Skilting av stier	20
7.15.2. Junkerdalsura	20
7. OPPSUMMERING	22
8. PROSJEKTREGNSKAP	24

1. INNLEDNING

Saltdal kommune tok i 2013 initiativ til å samle aktørene på Storjord sammen med grunneier, Statens vegvesen og Nordland Fylkeskommune for å se på mulighetene for å få til en videreutvikling av området med fokus på økt verdiskaping og universell utforming.

2. BAKGRUNN

Storjord i Saltdal har siden slutten av 80-tallet utviklet seg fra å være et lite industriområde med grustak og lager for Forsvaret og Statens Vegvesen, til et moderne knutepunkt med en rekke ulike servicetilbud. I dag tilbyr aktørene på Storjord mat, overnatting, kunst - og naturformidling m.m. I tillegg er det foretatt en omfattende tilrettelegging av områdene rundt Storjord med ulike tilbud til friluftaktivitet.

Det startet med restaureringen av Skogvoktergården (1988) og etableringen av Saltdal Turistsenter (1990). Siden er det kommet Nasjonalparksenter (2005), Polarsirkelen samesløyd (2003) og Adde Zetterquist kunstgalleri (2013). Nasjonalparksenteret sin rolle som formidlingssenter for naturarven har utviklet seg over tid, og i tillegg er det også tilført flere arbeidsplasser (Statens naturoppsyn, Statskog-fjelltjenesten og Nasjonalparkstyret). Storjord hotell har også åpnet igjen og er blitt et populært tilskudd til de øvrige tilbudene på Storjord. Tilsammen utgjør disse nærmere 30 årsverk.

3. MANDAT

Hovedhensikten med prosjektet er å bidra til positive ringvirkninger gjennom å videreutvikle Storjordområdet. I prosjektet ønsker man en sterk fokusering på lokal verdiskaping og universell utforming.

Videre skal prosjektet foreslå konkrete tiltak med finansieringsplan og forslag til framtidig organisering i samarbeid med ulike aktører.

Prosjektperioden er anslått til 9 måneders varighet – rapport

4. SAMMENSETNING AV STYRINGSGRUPPE OG ARBEIDSGRUPPE

Prosjekteier er Saltdal kommune, og de har sammen med Nordland Fylkeskommune og Statskog SF finansiert prosjektet med inntil kr. 300.000,-

Styringsgruppa: Finn Obert Bentsen (leder), Saltdal kommune og Jan Nilsen, Statskog SF.

Arbeisgruppa: Halvard Olsen, Saltdal Turistsenter A/S
Zdenek Dvorak , Nordland Nasjonalparksenter
Toril Barthel, Statens Vegvesen
Kai Erik Breivoll, Nordland Fylkeskommune
Frode Tjønn, Saltdal kommune
Birgit Skum, Polarsirkelen samesløyd
Camilla Storjord, Storjord Hotell

Prosjektleder har vært Harald Rundhaug, Statskog SF

Det er avholdt 5 møter i arbeidsgruppa og 3 møter i styringsgruppa.

På første møte deltok både styringsgruppa og arbeidsgruppa. Det ble da gjennomført et gruppearbeid med fokus på å få frem hvilke kvaliteter Storjord har i dag, positivt/negativt med dagens situasjon, og hva man mener bør fokuseres på i fremtiden.

Mangelfulle kvaliteter på Storjord

Egenskaper/Kvaliteter	Funksjoner	Tilbud
Uryddig uteområde	Dårlig informasjon	Kapasitet om sommeren
Lite innbydende inntak		Lite overnatting
Rasfare Junkerdalsura	Mangler skilt laksefiske	Sesong variasjon
Farefull Rv 77	Dårlig turistinformasjon	Dårlig kollektivtilbud
Mangler skilt/lys		For liten kapasitet
Profil		Lite aktivitetstilbud

Gode kvaliteter på Storjord

Egenskaper/Kvaliteter	Funksjoner	Tilbud
Unik natur	Naturlig stoppunkt	Turisme
Fint vær	Knutepunkt	Service
Beliggenhet	Nærhet til Sverige	Bredt tilbud
Lite snø	Trailerstopp	Laks
Universell utforming		Mat og drikke
Samarbeidsvilje		Jakt
Historie		Galleri
Arkitektur		Hotell
Junkerdalsura		Arrangement
Botanikk		Naturformidling
Samisk kultur		
Nasjonalparker		
Kunstformidling		

Ønsker å ha på Storjord

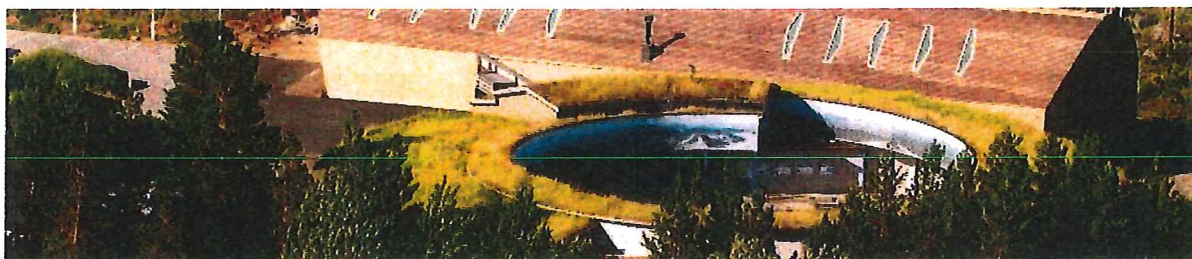
Egenskaper/kvaliteter	Funksjoner	Tilbud
Bedre ordnet arealbruk	Opplyst knutepunkt	Mer samisk kultur
Skilting	Attraktivt stoppested	Levende rein
Lys	Ordnet søppelhåndtering	Flere arbeidsplasser
	Hvileplass for tyngre kjøretøy	Mer arbeidskraft
	Felles vaktmesterordning	Økt rekruttering
Junkerdalsura	Felles markedsføring	Økt overnattingskapasitet
	Bedre toalettordning	Turistinfo
	Økt samarbeid	Kurs og konferanse
	Bedre	
	kollektivtilbud/kommunikasjon	Guiding
	Turistinfo	Sykkel
		Safari
		Scooterløype
		Fugletitting
		Undervisning
		Pakketilbud
		Universell utforming

Dette har dannet grunnlaget for det videre arbeidet i arbeidsgruppa.

5. NÆRINGSSEKTØRENE PÅ STORJORD

Nordland Nasjonalparksenter (NNPS) er en stiftelse som ble etablert i 2005. Stifterne representerer de fleste nordlandskommunene, en rekke ulike organisasjoner, staten og fylket. Formålet til NNPS er:

Nordland Nasjonalparksenter skal være et informasjons- og besøkssenter som skal dokumentere og formidle kunnskap om nasjonalparker, andre verneområder, natur, samt norsk og samisk kultur i Nordland. Den samlede virksomheten skal fremstå som et utstillingsvindu for Nordlands naturverdier og stimulere til aktivt friluftsliv.

Senteret har i dag 3,5 årsverk. I tillegg leier de ut kontorlokaler til i alt 7 personer som representerer Statens naturoppsyn (2), Midtre Nordland nasjonalparkstyre (4) og Statskog SF (1).

Saltdal Turistsenter A/S ble etablert i 1990. De tilbyr matservering, kiosk, bensin, overnatting og camping. Lokalene har en kapasitet på ca. 130 gjester, og i tillegg har de en egen gamme med plass til ca. 70 personer. De har 17 hytter og 4 enkeltrom til utleie. På campingen har de ca. 110 helårsplasser i tillegg til tilbud til forbifarende turister.

Totalt sysselsetter de ca. 25 personer fordelt på 15 årsverk.

22

Adde Zetterquist kunstgalleri ble åpnet i 2013, og har som formål å formidle Per Adde og Kajsa Zetterquist sin kunst og deres virke. Galleriet er etablert i tilknytning til Nordland Nasjonalparksenter. Bygningen inneholder i tillegg til galleriet et kunstverksted og gjestegalleri. De tilbyr omvisninger m.v. Det er 2,5 årsverk ved galleriet. Bygget eies av Nordland nasjonalparksenter, og kunstverkene eies av stiftelsen Adde Zetterquist kunstsamling.

Storjord Hotell er Norges minste, men koseligste hotell. Det eies av Camilla Storjord og Petter Ording. Det ble opprinnelig åpnet i 1923, og ble restaurert og reåpnet i 2010. De tilbyr overnatting og servering i perioden mai – oktober.

Polarsirkelen samesløyd ble flyttet fra Lønsdal til Storjord i 2003. Den eies av Birgit Skum og Per Nils Kuhmunen. De selger samiske produkter og husflid. De har vanligvis åpent i perioden juli-august.

6. FOKUSOMRÅDER

- Fasilitetene ved nasjonalparksenteret, galleriet og turistsenteret tilsier at det bør være stort potensiale for å kunne være et attraktivt stoppested og knutepunkt.
- Utvikle og tilby ulike aktivitetstilbud til større grupper.
- Økt samarbeid og nettverksbygging mellom de ulike aktørene på Storjord er ønskelig av alle, men man har hittil ikke klart å organisere det i en form som har gitt ønskede synergier. Det er nevnt en rekke områder som man bør se nærmere på: markedsføring/profilering, aktivitetstilbud, søppelhåndtering, vaktmestertjenester, offentlig toalett m.m.
- Utearealene rundt bygningene fremstår i dag i stor grad som uferdige og usammenhengende.
- I dag fungerer parkeringsplassen foran turistsenteret som hvileplass for trailere.
- Utvidelse av camping og muligheter for fritidsbebyggelse.
- Bedre skilting langs E6
- Den nye plasseringen av Polarsirkelen samesløyde etter etableringen av Adde Zetterquist kunstgalleri, ble ikke slik man forventet og den er uhensiktsmessig i forhold til øvrig infrastruktur. Det er ønskelig å se på alternative løsninger.
- Øke fokuset på markedsføring og formidling av samisk kunst og kultur.
- Økt overnattingskapasitet i og rundt Storjord for å kunne tilby kurs & konferanse.
- Turistinformasjon er ønskelig lokaliseres til Storjord.
- Kollektivtilbudet er i dag begrenset for de som arbeider her og besøkende.

7. RESULTATER

Arbeidsgruppa har blitt enige om en visjon for arbeidet «NORGES BESTE STOPPESTED».

Det er et ambisiøst mål, men alle er enige om at potensialet er stort og det bør være mulig å få dette til. De tiltakene som vi her fremmer mener vi er avgjørende for å lykkes. Det krever systematisk arbeid i nettverket mellom aktørene og alle gode samarbeidspartnere over tid.

7.1. Overnattingskapasitet

NNPS har gode lokaler for å kunne tilby kurs & konferanser, og Saltdal turistsenter har stor kapasitet på bevertning. Manglende overnattingskapasitet har lenge vært en utfordring for å kunne få til en bedre utnyttelse av lokalene ved Saltdal turistsenter og NNPS. Dagens kapasitet er totalt 25 senger, men flere av disse disponeres av ansatte slik at den reelle kapasiteten er betydelig mindre.

Det er et stort økonomisk løft med relativt høy risiko å bygge ut kapasiteten, men i 2014 ble det signalisert at utbyggingen av Tjernfjelltunnelen vil starte opp i 2015. Dette anlegget er bare knappe 2 kilometer fra Storjord, og er anslått til en anleggsperiode på 12-15 måneder. Det arbeides også med planer for ny E 6 mellom Borkamo og Sørelva. En plan for deler av strekningen ble lagt ut på høring i 2014. Tilsammen gir dette gode muligheter for nå å kunne investere i en utvidelse av overnattingskapasiteten på Storjord. Det utredes derfor alternative løsninger med kostnadskalkyler. Man legger til grunn et behov på ca. 20 senger.

Tiltak: 15-20 senger

Ansvarlig: Saltdal Turistsenter

Kostnadsramme: ca. 10 mill

7.2. Bolig/fritidsbolig

I forbindelse med reguleringsplanen for Storjord i 2003 ble det avsatt areal til flere boligtomter i veien inn til Storjord hotell. I det videre arbeidet med utviklingen av Storjord har antallet arbeidsplasser økt. Det har medført økt etterspørsel etter mulige overnattingsplasser for ansatte i kortere eller lengre perioder. Det er ikke bygd noen boliger i området etter 2003, og behovet for overnatting har hittil blitt løst enten med lange pendlinger (Mo/Bodø-Storjord) eller at man har brukt utleiehyttene på Storjord.

Tidligere diskusjoner om fritidsboliger på vestsiden er i dag vurdert vanskelig å bygge ut fordi man har problemer med å få til god infrastruktur samt at bruløsningen over Lønselva er

uavklart. Det er derfor sett på arealene ovenfor campingen og oppover til dagens RV 77. I dette område kan det være mulig å få bygd noen hytter med høy standard. Det kan både bidra til å dekke behovet for overnatting til ansatte i perioder og være et tilbud til de som ønsker seg en fritidsbolig i området.

Tiltak: *Tilby bolig og fritidshytter*

Ansvarlig: *Statskog SF og Saltdal Turistsenter*

Kostnadsramme: *Prosjektering ca. 0,3 mill*

7.3. Truckstopp

Saltdal Turistsenter har helt siden oppstarten lagt til rette for at tyngre kjøretøy skal kunne ha Storjord som en raste-/hvileplass. De tilbyr drivstoff, dusj/toalett m.m. til sjåførene. I dag står bilene oppstilt utenfor hovedinngangen til sentret. Statens vegvesen har i flere år jobbet med bedre tilrettelegging av slike hvileplasser for tyngre kjøretøy. De har bygd ut mange slike anlegg rundt om i landet for å få bilene ut fra bebyggelsen og etablert tilbud om strøm til kjøleanlegg, toalett, dusj m.v. I dag er det etablert slike hvileplasser bl.a. på Innhavet og nord for Fauske. Statens Vegvesen har derfor ønske om også å få etablert en slik tilrettelagt hvileplass for tyngre kjøretøy på Storjord. De ønsker å plassere den litt mer skjermet fra senteret i forhold til dagens løsning.

Tiltak: *Oppstillingsplass for 8-10 trailere*

Ansvarlig: *Statens Vegvesen*

Kostnadsramme: *Ikke utarbeidet enda.*

7.4. Camping

Campingens består i dag av 110 oppstillingsplasser, servicebygg, lekeareal og teltplasser. De fleste av oppstillingsplassene er helårsplasser. Det er stor etterspørsel etter plass, og det er derfor ønskelig å få utvidet arealet som kan disponeres til camping. Dagens badeanlegg er tenkt avviklet og tilbakeført. Utvidelse av campingarealet ser man for seg vill skje mellom dagens camping og E6 sørover mot krigsminne.

Tiltak: *50-60 nye oppstillingsplasser*

Ansvarlig: *Saltdal Turistsenter*

Kostnadsramme: *ca. 3-4 mill*

7.5. Samisk kunst & kultur

Polarsirkelen samesløyd (Samekiosken) ble flyttet fra Lønsdal til Storjord i 2003. Den er eid av Birgit Skum og Per Nils Kuhmunen. De tilbyr salg av samiske husflid og suvenirer. De har vanligvis bare åpent i juli og august.

I 2003 ble Polarsirkelen samesløyd plassert like sør for Nasjonalparksenteret. I 2013 måtte den flyttes for å gi plass til AZ-galleriet. Den nye plasseringen er helt sør for innkjørselen fra E 6. Man har erfart at dette ble en lite vellykket plassering fordi det er helt på andre siden av parkeringsplassen, og de er langt fra de andre tilbudene.

Etableringen av ny hvileplass for tyngre kjøretøy medfører at polarsirkelen samesløyd kanskje må flyttes igjen. Alle aktørene på Storjord ønsker at tilbudet om samisk kultur og husflid bør styrkes. Gjerne med økt fokus på formidling også.

Arbeidsgruppa har også diskutert dette med Nordland fylkeskommune, og de påpeker viktigheten av at det samiske ivaretas og synliggjøres enda bedre enn i dag. Det er viktig både som et reiselivsprodukt, men også som en viktig del av vår historie som har sin naturlige plass blant nasjonalparksenterets oppgaver. De anbefaler at man søker å finne løsninger innenfor nasjonalparksenteret.

Formidling av samisk kultur ved Nordland nasjonalparksenter er per i dag ivaretatt gjennom utstilling om samisk naturbruk i naturutstillingen og utstilling av samisk duodji. Adde Zetterquist kunstgalleri presenterer i utstillingen «Liv og Virke» Per Addes engasjement som samisk talsmann i forbindelse med opprettelsen og vern av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. I tillegg har galleriet en utstilling hvert år med samisk kunst som tema og senteret har de siste to år arrangert markering av Samefolkets dag som var den eneste markeringen i Saltdal kommune. Det finnes muligheter til videreutvikling av formidling av samisk kultur ved senteret, noe styret ved stiftelsen Nordland nasjonalparksenter aktivt jobber med.

Formålet til nasjonalparksenteret er:

Nordland Nasjonalparksenter skal være et informasjons- og besøkssenter som skal dokumentere og formidle kunnskap om nasjonalparker, andre verneområder, natur, samt norsk og samisk kultur i Nordland. Den samlede virksomheten skal fremstå som et utstillingsvindu for Nordlands naturverdier og stimulere til aktivt friluftsliv.

Det bør derfor være gode muligheter til å videreutvikle mulighetene for økt fokus på formidling av samisk kultur ved Nasjonalparksenteret. Det bør da skje i nært samarbeid med Sametinget og andre samiske interesser slik at man får til en kombinasjon av både informasjon/formidling om samisk kultur og salg av samiske husflidsprodukter på Storjord. Man kan også se på mulighetene for å etablere et eget verksted for samisk husflid i kombinasjon med kunstverkstedet.

Det er diskutert flere alternativer, men man har fortsatt ikke kommet frem til en endelig løsning. Problemstillingen er derfor tatt opp med daglig ledelse og styrene i både turistsenteret

og nasjonalparksenteret. Primært ønsker eierne av Poarsirkelen samesløydd å flytte tilbake nærmere sentrene, men sentrene er negative til en integrering i eksisterende bygningsmasse. Et annet alternativ man da bør vurdere er et nytt arkitekttegnet bygg mellom sentrene.

Styret ved stiftelsen for Nasjonalparksenteret er i prosess med å utvikle den endelige organisasjonsmodell for integrering av AZ-galleri og nasjonalparksenter, og har derfor utsatt å gi en endelig tilbakemelding på vårt innspill.

Tiltak: *Nytt lokale som både rommer informasjon og salg av samisk kultur.*

Ansvarlig: *Statens Vegvesen for innløsning av dagens bygning til takst.*

Ansvarlig: *Kommune og Fylkeskommune sammen med aktørene.*

Kostnadsramme: *Forprosjekt ca. 0,3 mill*

7.6. Universell utforming

Storjord har siden midten av 90-tallet blitt tilrettelagt med gode turstier. Dette startet med at Statskog og Nordland Fylkeskommune innledet et samarbeid om å få tilrettelagt nærområdet rundt Skogvoktergården med turstier, og få disse knyttet sammen mot turistsenteret og videre inn mot Junkerdalsura. Det er etter hvert bygd ut med broer og stier som knytter områdene bedre sammen, og man har nå et sammenhengende turstinett. Det er tilsammen anlagt nærmere 8 km med turstier rundt Storjord og i tillegg finnes det flere gamle ferdselsveier som også benyttes.. Etter et møte og befaring i 2006 sammen med representanter fra en del brukerorganisasjoner (Norge Astma og allergiforbund, Norges Blindeforbund, Fylkesråd for funksjonshemmede, Norsk forbund for utviklingshemmede, Hørselshemmedes forbund, Mental helse m.f.l), NFK og Salten friluftsråd ble man enige om å forsøke å gjøre deler av stinettet universelt utformet. Nasjonalt var det den gang lite fokus på universell utforming av friluftsområder og man hadde derfor liten erfaring med slik tilrettelegging. Sammen med representanter for ulike brukergrupper forsøkte man å sette i verk noen tiltak som skulle gjøre anlegget tilgjengelig for flere brukergrupper. Stinettet fra Skogvoktergården via Roparneset og opp til NNPS/Turistsenteret, samt videre inn til Junkerdalsura er etablert med et fast dekke, ledetau og ledelinje, ca. 1,5 km. Stigningsforholdene i terrenget er også forsøkt tilpasset max 1:12.

Det har lenge vært diskutert mulighetene for at Storjord kunne bli et nasjonalt eller regionalt forsøksområde for universell utforming av friluftsområder. Nordland Fylkeskommune har i flere år vært i dialog med både Miljødirektoratet og Helsedirektoratet v/ Deltasenteret, men man har enda ikke fått til et slikt samarbeid.

I 2009 ble NNPS engasjert av Nordland fylkeskommune til å gjennomføre et forprosjekt «universell utforming på Storjord», hvor man gjennomgikk store deler av dagens turstinett

med tanke på mangler og behov for at hele stinettet skulle bli universelt utformet. Det ble fremmet konkrete forslag til ulike tiltak med stipulerte kostnader. Totalt ble kostnadene for å oppgradere ca. 8 km den gang stipulert til totalt ca. 2 mill. , men det er særlig turstien opp langs Lønselva – Kjemåfossen over hengbrua tilbake langs østsiden av Lønselva som utgjør den største kostnaden (ca. 1,2 mill). Selv om ikke hele dette turstinettet er blitt universelt utformet er samtidig veldig mange av de foreslåtte tiltakene nå gjennomført innenfor de mest sentrale delene av stinettet på Storjord.

I 2011 kom det en ny standard for universell utforming av uteområder (NS11005:2011). Denne gir anbefalinger på hva som kreves, og standarden bør legges til grunn for det videre arbeidet med de delene av stinettet som man anser mulig å gi en universell utforming.

I 2014 utarbeidet NNPS en rapport om «Storjord testområde for universell utforming» på oppdrag fra fylkeskommunen. Den peker på potensialet Storjord har for å kunne videreutvikles til et nasjonalt testområde for universell utforming av friluftsområder, og at man i samarbeid med bl.a. Valnesfjord helsesportssenter har mulighetene til å bygge opp et nasjonalt kompetansesenter. Et slikt kompetansesenter kan da være en ressursbase for hvordan universell utforming av friluftsområder bør skje.

Arbeidsgruppa er av den oppfatning at det viktigste nå bør være å få til en bedre universell utforming av områdene i og rundt eksisterende bygningsmasse fordi det er noen mangler for å få en sammenhengende universelt utformet stisystem fra parkering og ut til Roparneset og arboretet.

Etableringen av galleriet medførte at de tilrettelagte parkeringsplassene ble fjernet, men dette er nå lagt inn i forslaget til ny reguleringsplan. Videre er det behov for å få til en bedre løsning på arealbruk og trafikkavvikling for så vel myke som harde trafikanter. Det er i dag vanskelig å bevege seg og finne frem mellom infopunktet, de ulike startpunktene for stiene og bygningene uten å måtte gå gjennom områder som i dag er forbeholdt biltrafikk. Her bør det etableres en mye tydeligere soneinndeling med fysiske skiller og som inneholder skilting med ledelinjer til de ulike tilbudene. I arbeidet med reguleringsplan for Tjernfjellranta er dette påpekt, og man foreslår derfor at man i sammenheng med etablering av ny døgnhvileplass også får utarbeidet en detaljplan for utformingen av hvordan de myke trafikantene skal kunne bevege seg. I det videre arbeidet med utviklingen av Storjord til «norges beste stoppested» er derfor helt sentralt at standarden for universell utforming legges til grunn i alle delprosjekter.

7.7. Uteområdene – tilrettelegging

Mesteparten av arealene rundt turistsenteret og nasjonalparksenteret er i dag tilrettelagt for parkering av personbiler og tyngre kjøretøy.

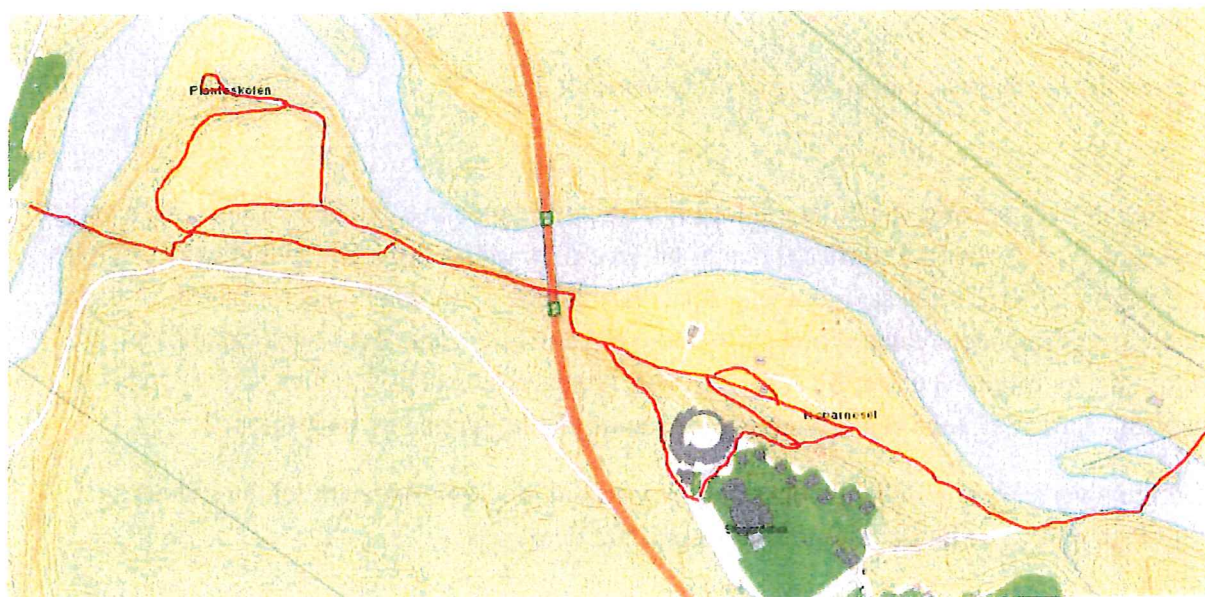

Siden etableringen av turistsenteret og restaureringen av skogvoktergården har Statskog i samarbeid med fylkeskommunen drevet med tilrettelegging av friluftsområdene rundt på Storjord. Da nasjonalparksenteret ble åpnet ble også nærområdet deres på Roparneset tilrettelagt. Det er i dag tilrettelagt og skiltet et betydelig antall kilometer med stier. I nærområdet til nasjonalparksenteret og turistsenteret, og videre inn i arboretet har man hatt et særlig fokus på universell utforming av stier og bålplasser m.v. På disse strekningene har man hatt fokus på stigningsforhold og gjerder med ledetau. Det er imidlertid delområder som fortsatt gjenstår der det er behov for å gjøre ytterligere utbedringer og tiltak. Det mest prekære er i og rundt sentrene.

Det ble i 2010 åpnet et nytt infopunkt, i samarbeid med kommune, næringsaktørene på Storjord og SNO.

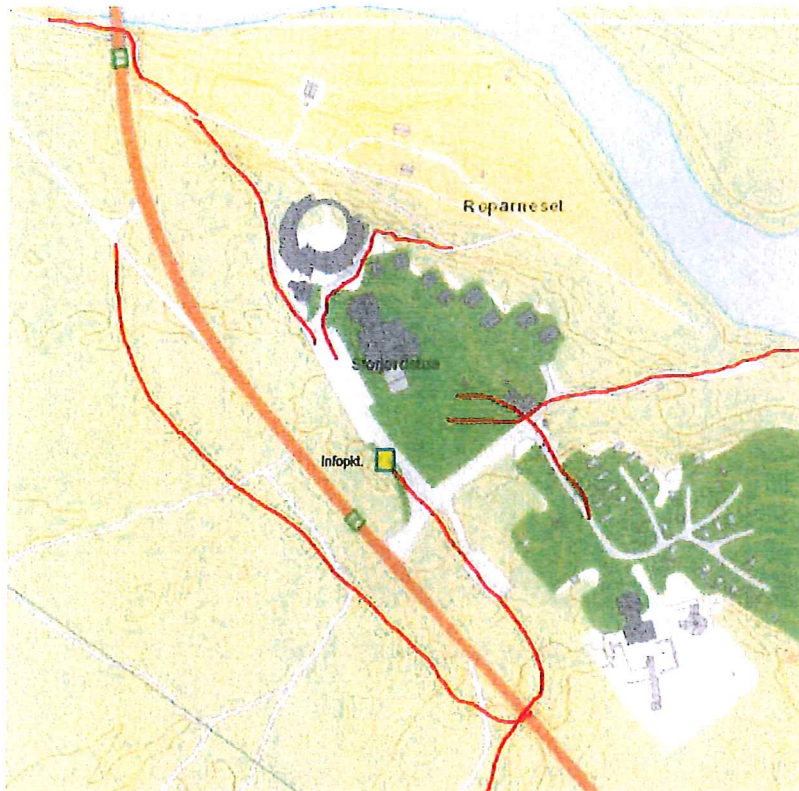

Infopunktet som ble åpnet i 2010 er et naturlig utgangspunkt for turer rundt på Storjord.

Kart som viser de deler av stinettet(rød) hvor man har særlig fokus på universell utforming.

I arbeidsgruppa har det derfor vært diskutert behovet for å finne frem til bedre planløsninger for uteområdene. Det er et særlig behov for å sikre tydelig skiller mellom gående og kjørende. I tillegg må det bli en helhetlig sammenheng mellom adkomsten til de ulike stiene rundt på Storjord slik at man får et sammenhengende stinett med utgangspunkt fra Infopunktet.

kart over de ulike gangstiene ut fra Storjord(rød) og infopunkt (gul)

I tillegg er det ønskelig at arealet mellom E 6 og parkeringsplass blir forskjønnet. Statens vegvesen legger opp til å starte sitt detaljplanarbeid for etableringen av hvileplass for tyngre kjøretøy i 2015/16. I den sammenheng ser vi muligheter for at man også ser på utforming av de omkringliggende arealene for å sikre bedre adkomst for gående og forskjønnelse av uteområdene totalt. Man ser det som mest hensiktsmessig at dette arbeidet settes i gang samtidig som at Statens vegvesen begynner detaljplanleggingen av hvileplassen.

Det innebærer at man da innleder et nært samarbeid med landskapsarkitekten i Statens vegvesen og kjøper de tjenestene man trenger fra dem.

Tiltak: *Få utarbeidet en helhetlig plan over trafikkområdene rundt sentrene som skiller myke og harde trafikanter bedre, og er universelt utformet.*

Ansvarlig: *Kommunen og Statskog sammen med de øvrige aktørene*

Kostnadsramme: *ca. 0,2 mill*

7.8. Ladestasjon for El-bil

Underveis i arbeidet kom det forespørsel fra Tesla om å etablere ladestasjon for elbiler. Gjennom arbeidet med reguleringsplan har man klart å finne areal, og anlegget er allerede etablert og i drift. Det finnes pr. dags dato bare 3 slike anlegg med superladere for Teslabiler i Nordland (Mosjøen og Innhøvet). Turistsenteret jobber nå med å se på mulighetene for at også andre el-biler kan få lade på Storjord.

Superladere for Tesla på Storjord (foto hru)

Tiltak: 4 superladere for Tesla etablert og ønske om 2 ladestasjoner for andre bilmerker.

Ansvarlig: Saltdal Turistsenter.

Kostnadsramme: kostnadene dekkes av bilprodusent/importør.

7.9. Samarbeid – nettverk

Turistsenteret har påpekt at skal man få til økt besøk må man samarbeide mye tettere enn i dag. Det er helt nødvendig at man sammen ser på mulighetene for økt samarbeid på en rekke ulike områder, og slik at man blir bedre i stand til å utnytte hverandres spisskompetanse til felles beste.

Arbeidsgruppa mener at det bør formaliseres et bedriftsnettverk blant aktørene på Storjord, og man bør også vurdere å innlemme aktuelle samarbeidspartnere utenfor.

Tiltak: Etablere et formalisert bedriftsnettverk i øvre Saltdal

Ansvarlig: Saltdal Turistsenter og Nasjonalparksenteret sammen med aktuelle partnere.

Kostnadsramme: Kan søkes om tilskudd fra IN

7.10. Markedsføring – servicedesign

Det er viktig å få til en bedre markedsføring av Storjord med presentasjon og pakketering av de ulike tilbudene de kan gi sine gjester.

Dette både for å øke besøket, men også se på mulighetene for å sy sammen ulike former for tilbud som sammen kan gi besøkende de GODE opplevelse som kan friste til gjentakelse.

Dette krever økt profesjonalisering med særlig fokus på kvalitet på produktene man tilbyr kundene. En av utfordringene som også er trukket frem er at det finnes 3 steder i Nordland som heter Storjord og har et turistsenter. Dette skaper forvirring blant en del av kundene og man bør derfor også vurdere om det kan gjøres noe med dette.

Saltdal turistsenter har derfor fremmet en søknad til Innovasjon Norge om midler til et forprosjekt med fokus på servicedesign. Turistsenteret er eneste bedrift som er søkerverdig på denne typen tiltak, men arbeidet skjer i nært samarbeid med de øvrige aktørene. Det er avholdt et innledende møte med Norsk designråd. De skal utarbeide en kravspesifikasjon og deretter engasjerer et designfirma til å utføre arbeidet sammen med aktørene på Storjord. Tilbakemeldingen fra Norsk designbyrå er nå at de skal foreta en forstudie av hele området før de går inn i det egentlige forprosjektet.

Tiltak: *Få utarbeidet en plan for markedsføring og servicedesign av produktene*

Ansvarlig: *Saltdal Turistsenter og Norsk designbyrå*

Kostnadsramme: *Forprosjekt kr. 60.000,- fra IN. Hovedprosjekt 50% fra IN.*

7.11. Skilting langs E6

Skilting langs E6 har hittil vært mangelfull. Det har lenge vært arbeidet med å få på plass skilting nord og sør for Storjord som viser til både turistsenteret, AZ-galleriet og nasjonalparksenteret. Nasjonalparksenteret tok derfor i 2014 initiativ overfor Statens Vegvesen for å få dette på plass. I 2014 er det nå kommet opp skilting langs E6, både nord og sør for Storjord.

Tiltak: *Skilting langs E6*

Ansvarlig: *Statens Vegvesen*

Kostnad: *Dekket av Statens Vegvesen.*

7.12. Aktiviteter – opplevelser

Arbeidsgruppa er tydelige på at det er viktig å kunne sy pakker med ulike former for opplevelsestilbud tilpasset kundene. Dette bør skje i et tett samarbeid hvor man nytter mest mulig av den kompetansen som i dag finnes på Storjord. I prosjektet er det fremmet forslag til en noen aktiviteter som man bør se nærmere på.

- Guiding
- Fiske i saltdalselva
- fugletitting
- sykkel
- safari
- levende rein

7.12.1. Guiding

Som et forsøk i 2015 planlegger nå NNPS 2 prosjekter. Det ene er å tilby guiding av grupper i Junkerdalsura med mat og drikke ved rasteplassen i Trekta. Man ser da også på mulighetene for å kombinere naturguiding med tilbud om matopplevelser og omvisning i galleriet.

7.12.2. Informasjon

Det andre prosjektet er å begynne med aktivt informasjon ved Polarsirkelsenteret. Målet er å informere alle de (ca.160 000 besøkende pr. år) som stopper ved polarsirkelen om hvilke tilbud og muligheter som finnes på Storjord.

Prosjektene er tidsavgrenset til sommersesongen 2015, og det søkes nå etter samfinansiering for å få dette til. Erfaringene man høster her vil være avgjørende for hvordan dette kan utvikles videre.

7.12.3. Sykkel

Saltdal turistsenter planlegger i 2015 å starte opp med utleie av sykler. Dette som et tilbud for økt bruk av sykkel i nærområdet og på sykkelstien som nå er etablert mellom Storjord og Saksenvika. Sykkelstien ble opparbeidet gjennom prosjektet «naturarven som verdiskaper», og forventes ferdigstilt på denne strekningen i 2015. Det er dessuten planer for utvidelse av sykkelstien både sørover og vestover etter hvert.

Tiltak: *Utvikle flere aktivitetstilbud for besøkende.*

Ansvarlig : *Næringsaktørene på Storjord, NNPS og Saltdal Turistsenter*

Kostnader: *De 2 prosjektene til NNPS er finansiert med stor grad av tilskudd. Sykkelutleie er finansiert av turistsenteret.*

7.13. Turistinformasjon

Det er i denne prosessen kommet frem et ønske om at turistinformasjon i Saltdal også burde vært plassert på Storjord. Dette fordi her er allerede så mange ulike aktører samlet, og at dette er første stedet folk kommer til når man kommer inn i Saltdal kommune fra sør og øst.

Ansvar for turistinformasjon er det kommunen som har. I dag er denne funksjonen plassert ved Nordnes kro, og en vurdering av flytting av denne er derfor opp til kommunen å avgjøre. Vi legger til grunn at det foreligger en avtale mellom Nordnes kro og Saltdal kommune som har en begrenset varighet. Når denne utløper må det derfor søkes til kommunen om å få overta driften av turistinformasjon.

Tiltak: *Få turistinformasjon til Storjord*

Ansvarlig: *Saltdal Turistsenter*

Kostnadsramme: *Driftsavtale med kommunen*

7.14. Kollektivtilbud

De som arbeider på Storjord opplever at eneste muligheten til å komme seg til og fra jobb er med privatbiler. Det innebærer at det i perioder kan være 25-30 privatbiler som benyttes for å få alle til/fra arbeidsplassen sin. Et bedre kollektivtilbud har derfor lenge vært et ønske for disse. Det ville også ha gitt muligheter for flere til å kunne besøke Storjord uten å måtte benytte privatbiler. NNPS har barn og unge som en av sine målgrupper, og det er idag vanskelig å få skoleklasser dit fordi de påføres ekstra store kostnader med reise når man må leie inn egen transport. Turistsenteret har i høysesongen behov for mye ekstrahjelp. Det er ofte skoleungdom som kan rekrutteres lokalt, men mangel på transportmuligheter har medført at turistsenteret har slitt med å skaffe seg nødvendig arbeidskraft. Et forbedret kollektivt transporttilbud lokalt hadde derfor kunne vært en løsning som kan gi økt besøk, bedre rekruttering av personell og samtidig fått ned bruken av privatbiler.

Tiltak: *Utvidet kollektivtilbudet*

Ansvarlig: *Saltdal Turistsenter og NNPS i samarbeid med kommunen*

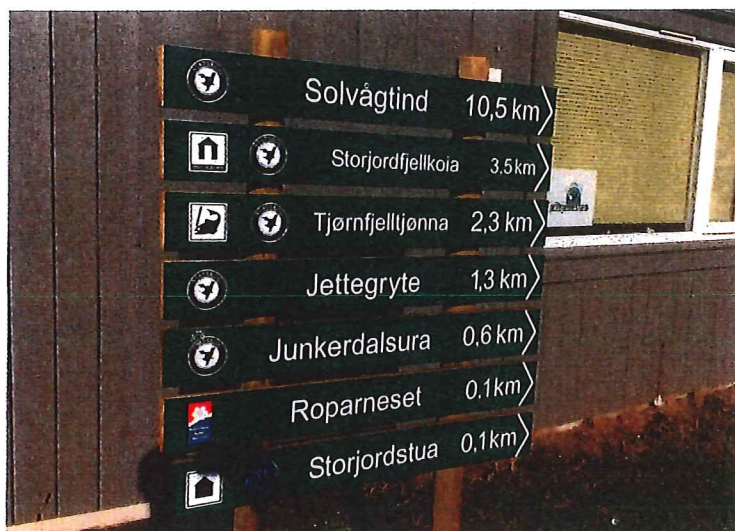
Kostnadsramme: *uavklart*

7.15. Andre prosjekt på Storjord

Det har parallelt med arbeidet i dette prosjektet foregått noen andre prosesser som også vill gi positive effekter for Storjord.

7.15.1. Skilting av stier

Stimerkeprosjektet har vært et samarbeid mellom Statskog SF og Nordland Fylkeskommune/Gjensidigestiftelsen om å merke opp alle turstiene til ulike turmål med skilt som angir avstander m.v. Prosjektet har foregått over flere år, og det er til sammen nå satt opp 193 nye skilt i nærområdet.

nye skilt, foto: Jim T. Kristensen

7.15.2. Junkerdalsura

Junkerdalsura har vært et meget populært turmål som både NNPS og turistsenteret har aktivt brukt i sin markedsføring. Våren 2010 påførte flom så store skader på veien gjennom ura at den ble stengt, og ikke lenger var tilgjengelig som turmål. Veien gjennom ura er et kulturminne som forvaltes av Statens vegvesen, og Junkerdalsura er et naturreservat som forvaltes av Fylkesmannen i Nordland. Ved intens jobbing fra mange (næringsaktørene, kommunen, fylkesmannen, vegvesenet m.fl.) ble det inngått et spleiselag i 2014 for å få til opprusting av vei, rasteplass og bru. Junkerdalsura er igjen blitt tilgjengelig som et attraktivt turmål, som også kan nyttes i kommersiell sammenheng. Det er fortsatt rasfare i deler av året (vår og høst), slik at skal området nyttes kommersielt med guiding etc må det tas nødvendige hensyn til de faglige anbefalingene som er gitt i forhold til ferdsel.

I fortsettelsen er det derfor viktig at man avsetter nødvendige ressurser til drift og vedlikehold av veien, brua og rasteplassen i Junkerdalsura slik at denne attraksjon kan nyttes som et opplevelsestilbud i fortsettelsen.

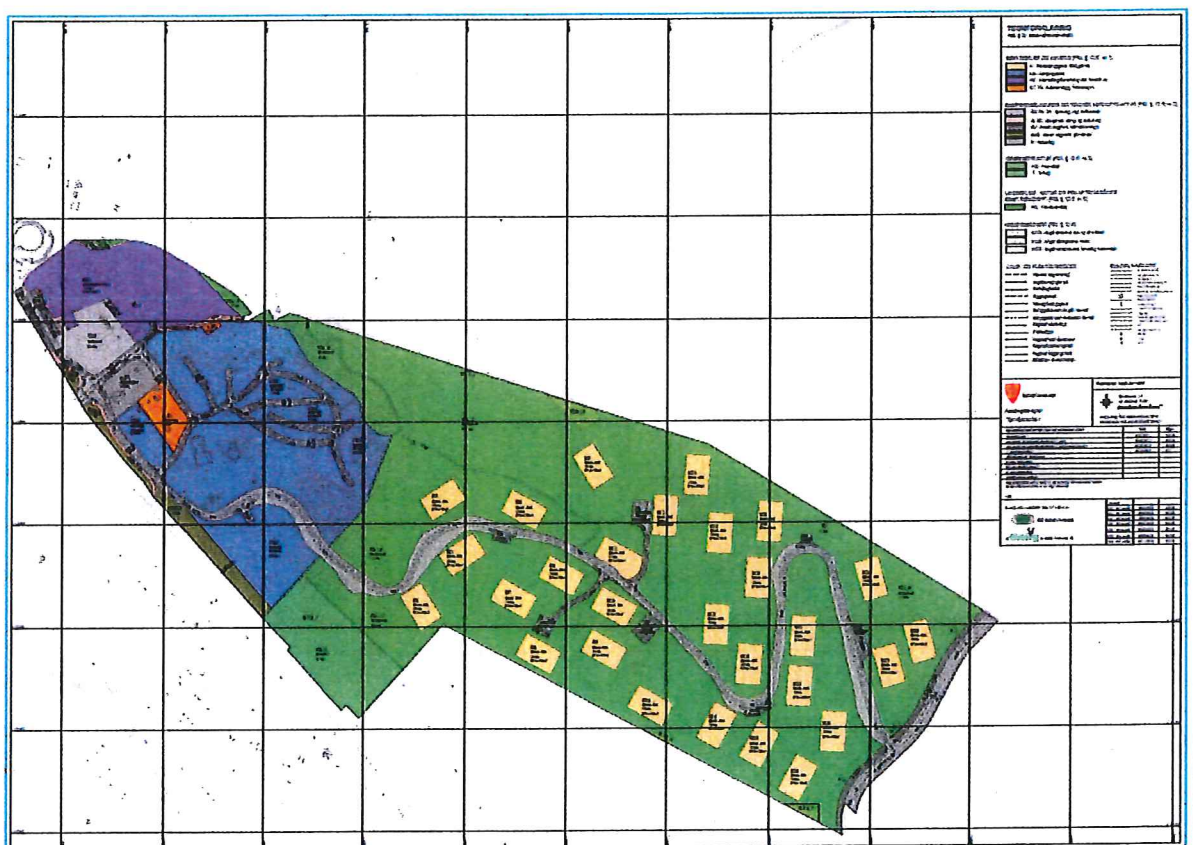

ny bru i Junkerdalsura, foto: Jim T. Kristensen

7. OPPSUMMERING

I og med at det gjennom dette arbeidet er avdekket en rekke ulike behov for endringer av arealbruken i og rundt Storjord har Statskog SF og Saltdal Turistsenter fått utarbeidet en egen reguleringsplan for deler av området «Tjernfjellranten».

I forslaget til reguleringsplan for «Tjernfjellranten» er det avsatt nytt areal for hvileplass til tyngre kjøretøy med strøm, toalett etc, byggeområde for varme senger til turistsenteret, areal til alternativ plassering av samesløyd/nybygg, utvidelse av campingplassen og muligheter for bygging av inntil 28 fritidsboliger.

Plan er fremmet for Saltdal kommune og er nå lagt ut til offentlig høringsrunde. Målet er å få denne endelig vedtatt i 2015.

TILTAK	ANSVARLIG	FINANSIERING
Utvide med 15-20 senger	Saltdal Turistsenter(ST)	Lån/egenkapital ca. 10 mill
6 boliger+ 28 nye hytter	Statskog SF og Saltdal Turistsenter	Eget utbyggingsselskap
8-10 hvileplasser for trailer	Statens vegvesen (SV)	Finansieres av SV
50-60 nye campingplasser	Saltdal Turistsenter(ST)	Lån/egenkapital ca. 3 mill
Ny plassering eller nytt lokale for info om Samisk kultur og salg	Saltdal kommune(SK) Nordland Fylkeskommune(NFK)	Forprosjekt ca. 0,3 mill, NFK, SK og Sametinget.
Plan for uteområdene	Saltdal kommune og Statskog SF	Forprosjekt, ca. 0,2 mill. NFK, SK og Statskog SF
Universell utforming	Saltdal kommune + alle aktørene	Miljødir/helsedir/NFK/ Kommune/Statskog m.fl.
Ladestasjon EI-bil	Saltdal Turistsenter/Tesla	Gjennomført
Bedriftsnettverk	Næringsaktørene på storjord	Tilskudd frå Innovasjon Norge og egeninnsats.
Markedsføring og Servicedseign	Saltdal Turistsenter ++	Tilskudd frå IN og egeninnsats
Skilting E6	Statens vegvesen	Gjennomført
Opplevelser/aktiviteter	NNPS og ST	Tilskudd og egenkapital
Turistinformasjon	Saltdal Turistsenter	Driftsavtale med kommune
Kollektivtilbud	SK/ST og NNPS	NFK m.flere
Skilting turstier	Statskog SF	Statskog og NFK/gjensidige
Junkerdalsura	Statens vegvesen og Fylkesmannen	Vegvesen/Fylkesmannen og Statskog

Prosjektperioden ble satt til 9 måneder, men vi har nå gått litt utover tiden. Et slikt prosjekt som dette innebærer at det settes i gang en del prosesser som man ikke kan forvente å se resultatene av innenfor prosjektets løpetid.

Gevinstene kan man forhåpentligvis forvente vil først komme i årene fremover. Det vil til syvende og sist være aktørene selv som avgjør hvor vellykket dette skal bli, men uansett tror vi at alle er kommet styrket ut av dette arbeidet gjennom et betydelig tettere samarbeid enn hva man har hatt til nå. Prosessen har også vist at det er helt nødvendig å samarbeid for å lykkes. Foruten de som har sitt tilhold på Storjord har både Nordland fylkeskommune og Statens Vegvesen bidratt med uvurderlig hjelp og bistand for å komme dit vi er i dag.

Det er håp om at man fremover nå klarer å finne rom til å gjennomføre alle de innspillene som er kommet frem på en slik måte at man faktisk får Storjord til å fremstå som NORGES BESTE STOPPESTED. Aktørene på Storjord innehar betydelig kompetanse og vilje, men de trenger drahjelp fra både kommunen og andre gode hjelpere. Sammen er alt mulig, og legger man ressursene sammen bør man gjennom de tiltak som her er skissert og i prosess oppnå målet om økt verdiskaping på Storjord.

8. PROSJEKTREGNSKAP

Aktivitet	Budsjett	Regnskap	Avvik
Prosjektledelse	210.000	200.000	-10.000
konsulenttjenester	40.000	0	-40.000
Studietur m.m.	50.000	15.000	-35.000
SUM	300.000	215.000	-85.000

Det ble ikke avholdt noen studietur som opprinnelig planlagt. Det står en rest i prosjektet med kr. 85.000,-. Dette beløpet var tiltenkt benyttet til innkjøp av konsulenthjelp for å få utarbeidet en helhetlig plan for uteområdene. I og med at vegvesenet avventer endelig godkjenning av reguleringsplan før de starter opp sin detaljplanlegging av hvileplassen er disse 2 planene mulige å samordne. Det er avholdt samtaler med vegvesenet om mulighetene for dette i 2015. Arbeidsgruppa foreslår at restbeløpet disponeres til dette formålet.